

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

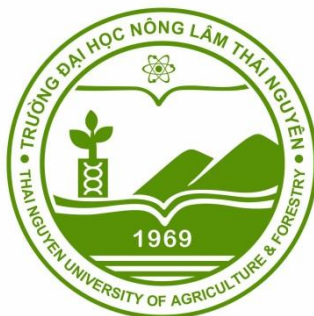
HOÀNG ĐỨC THỌ

**NGHIÊN CỨU CƠ SỞ THỰC TIỄN ĐỀ XUẤT MỘT SỐ
GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ TẠI
HUYỆN MUỜNG KHƯỜNG, TỈNH LÀO CAI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM NGHIỆP

Thái Nguyên, năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG ĐỨC THỌ

**NGHIÊN CỨU CƠ SỞ THỰC TIỄN ĐỀ XUẤT MỘT SỐ
GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ TẠI
HUYỆN MUỜNG KHƯƠNG, TỈNH LÀO CAI**

Chuyên ngành: Lâm học

Mã số: 8.62.02.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Thu Hoàn

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn Thạc sĩ: "*Nghiên cứu cơ sở thực tiễn và đề xuất một số giải pháp phát triển rừng phòng hộ tại huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai*" là công trình nghiên cứu nghiêm túc của bản thân tôi, công trình được thực hiện dưới sự hướng dẫn của TS. Nguyễn Thị Thu Hoàn trong thời gian từ năm 2017 đến 2019. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 9 năm 2019

Tác giả

Hoàng Đức Thọ

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành tại trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên theo chương trình đào tạo Cao học Lâm nghiệp từ năm 2017 - 2019.

Trong quá trình hoàn thành đề tài, tác giả đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của Khoa đào tạo sau đại học cũng như của các thầy, cô giáo Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng Tài nguyên và Môi trường, Hạt Kiểm lâm huyện Mường Khương và các hộ dân địa phương ... Nhân dịp này tác giả xin chân thành cảm ơn về sự giúp đỡ quý báu đó.

Trước hết, tác giả xin bày tỏ lòng cảm ơn chân thành tới TS Nguyễn Thị Thu Hoàn - người hướng dẫn khoa học đã tận tình giúp đỡ tác giả trong suốt thời gian học tập cũng như hoàn thành luận văn.

Tác giả xin chân thành cảm ơn Ban quản lý rừng phòng hộ, Kiểm lâm địa bàn nơi tác giả nghiên cứu đã cung cấp thông tin, tư liệu cần thiết cũng như tạo điều kiện cho tác giả thu thập số liệu ngoại nghiệp phục vụ cho luận văn

Cuối cùng tác giả xin chân thành cảm ơn các đồng nghiệp, bạn bè và người thân trong gia đình đã giúp đỡ, động viên trong suốt thời gian học tập và hoàn thành luận văn.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được các ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo, các nhà khoa học và các đồng nghiệp để luận văn này được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn !

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

Tác giả

Hoàng Đức Thọ

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu và Ý nghĩa khoa học, thực tiễn của đề tài.....	2
2.1. Mục tiêu.....	2
2.2. Ý nghĩa thực tiễn, khoa học	3
2.2.1. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
2.2.2. Ý nghĩa khoa học.....	3
Chương 1 TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Một số khái niệm liên quan.....	4
1.1.1. Khái niệm rừng.....	4
1.1.2. Rừng phòng hộ	4
1.1.3. Phân loại rừng phòng hộ	4
1.1.4. Tiêu chí rừng phòng hộ:.....	5
1.1.5. Phục hồi rừng, tái sinh rừng.....	7
1.2. Các kết quả nghiên cứu trên thế giới và Việt Nam.....	7
1.2.1. Kết quả nghiên cứu trên thế giới.....	7
1.2.2. Nghiên cứu giải pháp kỹ thuật cho phục hồi và phát triển rừng phòng hộ.....	9
1.2.3. Nghiên cứu về tổ chức quản lý rừng phòng hộ.....	10
1.2.3. Sử dụng đất vùng phòng hộ	13
1.2.4. Nghiên cứu về hiệu quả kinh tế - xã hội - môi trường rừng phòng hộ .	15

1.3. Kết quả nghiên cứu ở Việt Nam.....	16
1.3.1. Quan niệm về phục hồi và phát triển rừng.....	16
1.3.2. Nghiên cứu về chức phòng hộ thảm thực vật	16
1.3.3. Nghiên cứu các giải pháp kỹ thuật cho phục hồi và phát triển rừng phòng hộ.....	18
1.3.4. Nghiên cứu về tổ chức quản lý rừng phòng hộ.....	19
1.3.5. Các biện pháp quản lý rừng phòng hộ	20
1.4. Công tác quản lý, phát triển rừng phòng hộ tại tỉnh Lào Cai	24
1.5. Nhận xét và đánh giá chung.....	24
1.6. Đặc điểm khu vực nghiên cứu	25
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	30
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	30
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	30
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	30
2.2.1. Đánh giá thực trạng tài nguyên rừng; hiện trạng công tác quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ tại huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai;.....	30
2.2.2. Đặc điểm rừng phòng hộ	30
2.2.3. Đánh giá chức năng phòng hộ của rừng tại KVNC	30
2.2.4. Nghiên cứu và phân tích một số yếu tố ảnh hưởng đến phát triển rừng phòng hộ;.....	31
2.2.5. Phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội, thách thức và bài học kinh nghiệm trong quản lý bảo vệ và phát triển rừng tại phòng hộ;.....	31
2.2.6. Đề xuất các giải pháp quản lý bảo vệ rừng, phục hồi và phát triển rừng phòng hộ tại khu vực nghiên cứu.	31
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	31
2.3.1. Phương pháp thu thập các dữ liệu thứ cấp.....	31

2.3.2. Phương pháp phỏng vấn:.....	31
2.3.3. Phương pháp điều tra thực nghiệm	32
2.3.4. Phương pháp xử lý số liệu.....	32
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	34
3.1. Đánh giá thực trạng tài nguyên rừng; hiện trạng công tác quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ tại khu vực nghiên cứu	34
3.1.1. Hiện trạng tài nguyên rừng và đất rừng tại khu vực nghiên cứu	34
3.1.2 Công tác quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ	36
3.1.3. Thu nhập của người dân từ rừng phòng hộ	43
3.1.4. Đặc điểm rừng và đất rừng phòng hộ tại 3 xã nghiên cứu.....	43
3.3. Kết quả đánh giá chức năng phòng hộ của rừng tại KVNC	48
3.3.1. Đặc điểm thấm và giữ nước của đất.....	48
3.3.2. Khả năng xói mòn tiềm tàng của đất dưới thảm thực vật	51
3.4. Đánh giá một số yếu tố ảnh hưởng đến phát triển rừng phòng hộ.....	53
3.4.1 Yếu tố tự nhiên	53
3.4.2. Yếu tố kinh tế, xã hội	54
3.5. Phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội, thách thức và bài học kinh nghiệm trong quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ.	56
Kết quả phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong quản lý rừng phòng hộ	56
3.6. Đề xuất các giải pháp quản lý bảo vệ rừng, phục hồi và phát triển rừng phòng hộ tại khu vực nghiên cứu.	59
3.6.1. Giải pháp về quản lý bảo vệ rừng	59
3.6.2. Giải pháp về lâm nghiệp phục hồi rừng bằng trồng rừng	59
3.6.3. Giải pháp kỹ thuật phục hồi rừng bằng kỹ thuật khoanh nuôi tái sinh tự nhiên và kỹ thuật khoanh nuôi có tác động.....	61
3.6.4. Giải pháp về tổ chức	63
3.6.5. Giải pháp về chính sách	64

3.6.6. Giải pháp về phát triển kinh tế xã hội, nâng cao thu nhập cho cộng đồng	65
3.6.7. Giải pháp về khoa học công nghệ	66
3.6.8. Nâng cao trách nhiệm của chủ rừng, chính quyền các cấp và sự tham gia của các ngành, các tổ chức xã hội vào bảo vệ rừng	67
3.6.9. Giải pháp về tăng cường thực thi luật pháp liên quan đến quản lý, bảo vệ và phát triển tài nguyên rừng	67
3.6.10. Giải pháp tăng cường phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao ý thức, vai trò, trách nhiệm của các cấp, các ngành và các tầng lớp nhân dân:	68
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	69
1. Kết luận	69
2. Kiến nghị	70
TÀI LIỆU THAM KHẢO	72

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
ĐDSH	Đa dạng sinh học
DVMTR	Dịch vụ môi trường rừng
BQL	Ban quản lý
HST	Hệ sinh thái
KVNC	Khu vực nghiên cứu
HĐND	Hội đồng nhân dân
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
BVR	Bảo vệ rừng
THCS	Trung học cơ sở
THPH	Trung học phổ thông
PCCCR	Phòng cháy chữa cháy rừng
UBND	Ủy ban nhân dân
CTMTQG	Chương trình mục tiêu quốc gia
PH	Phòng hộ
BV&PTR	Bảo vệ và phát triển rừng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Đặc điểm kinh tế, xã hội 3 xã nghiên cứu	29
Bảng 3.1: Diện tích đất đai, tài nguyên của huyện Mường Khương.....	34
Bảng 3.2: Kết quả công tác tuyên truyền, ký cam kết bảo vệ rừng	40
Bảng 3.3: Kết quả công tác kiểm tra, xử lý vi phạm luật Lâm nghiệp về bảo vệ và phát triển rừng từ năm 2015 – 2018	40
Bảng 3.4: Diện tích rừng phòng hộ theo đơn vị hành chính	44
Bảng 3.5. Tính chất vật lý của đất tại khu vực nghiên cứu.....	47
Bảng 3.6. Tốc độ thấm nước và tổng lượng nước thấm của đất tại 3 đối tượng nghiên cứu	49
Bảng 3.7. Tổng hợp các hệ số và lượng đất xói mòn tại khu vực nghiên cứu	52